

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XVI, številka 2, februar 2011, ISSN 1318-797X

Ljubljana

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

2
Ljubljana je
dobila negovalno
bolnišnico

13
Počastitev
življenjskega dela
dr. Zorana Kržišnika

18
Povabilo na
Ljubljanski grad

24
140 let
Tobačne tovarne
Ljubljana

Vsebina

Kolumna: Ljubljana v srcu

3

Ljubljana

Ljubeznivost je doma v Ljubljani?

Odperta Negovalna bolnišnica Ljubljana	2
Dr. Urška Lunder: Ljubeznivost je doma v Ljubljani?	3
Pogovor z načelnico Tilko Klančar	4
Uršula Cetinski: Uspeh letošnjega festivala Bobri	6
Emi Vega: Javna razprava o perspektivnosti prenove Roga v Center sodobne umetnosti	8
Prof. Janez Koželj: O zgodovinski vlogi moderne arhitekture	10
Mednarodni fotografski natečaj Eurocities	11
Prof. Janez Koželj: Temečajne rešitve Novi Bloudek	12
Odkritje skulpture prof. Matjaža Počivavška v čast dr. Zoranu Kržišniku	13
Prof. dr. Jure Mikuš: Počastitev življenjskega dela dr. Zorana Kržišnika	14
Dr. Uroš Grilc: Nadaljevanje projekta Knjige za vsakogar	15
Pablo Fajdiga, prof. dr. Martin Žnidaršič: Po razstavi miniaturni	17
Pogovor z direktorico JZ Ljubljanski Grad mag. Matejo Valentar	18
Predstavitev programov na Ljubljanskem gradu	20
Dr. Barbara Murovec. Umetnine v žepu	23
Mag. Blaž Vurnik: 140 let Tobačne tovarne Ljubljana	24
Saša Eržen; Projekt 18	26
Drago Pintarič: Projekt BITI	27
Dr. Brigita Jamnik: Varčevanje z vodo	28
Štaša Cafuta: Četrtni mladinski center Črnuče	29
Mag. Bernarda Županek: Arheološki parki rimske Emone	30
Nagrajena fotografija Mitje Kobala	31
Četrti razgledi	32
Mag. Maruška Markovčič: Kisló zelje in repa v MOL	35
Ljubljanske novice	37
Okoljske meritve	39
Antični Grki na Hrvaškem v Mestnem muzeju	40

Fotografiji na naslovnici:
Zgoraj: Ljubljanski grad, foto: Dunja Wedam
Spodaj: Otvoritev negovalne bolnišnice, foto: Miha Fras

Na stran 2: Pročelje negovalne bolnišnice, foto: Dunja Wedam
Bolniška soba negovalne bolnišnice, foto: Miha Fras

Na stran 3: Dr. Urška Lunder, foto: Mavric Pivk
Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1, Zanj: župan Zoran Jankovič. Uredniški odbor: Mitja Meršol (predsednik), Tjaša Ficko, Vesna Kos – Bleiweis, mag. Anže Logar, Stanka Ritonja. Odgovorna urednica in lektorica: Nada Šumi, kontakt: 041/737 863, glasilo. ljubljana@ljubljana.si. Avtorica logotipa: Petra Černe Oven, Studio ID, Oblikovalska zasnova: Miljenko Licul. Naslov uredništva: Glasilo Ljubljana, Dalmatinova 1, Ljubljana. Tisk: Set d.o.o., Grafična priprava: Lupa design. Naklada: 119.000 izvodov. Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

Odperte so nove poti: Ljubljana je povezana ne le z mostovi, ki premoščajo nasprotne bregove. Nad Ljubljano stopamo po novih poteh in s tem se je Ljubljana še malo razširila. Raziskujemo pogumne poskuse boljše kakovosti poti same: kipi, simboli neskončnih razsežnosti podzavestnega in mitskega, igrive domislice v steklenem pogledu v valove pod nogami in klopi za postanek na poti. Umetnost nas polni s tisto razsežnostjo, ki sega prek vsakdanjega, nas pelje v bistvo, v lepoto bivanja, ki je ultimativno Ljubezen. So to tiste človeške ravni, ki se približujejo iskrenemu zanimanju, kdo so ljudje, ki bivajo v Ljubljani, kaj potrebujejo in kaj še naj izboljša njihove življenjske poti?

Kako se v svojem mnogoterem služenju prebivalcem Ljubljana izkaže do svojih najbolj ranljivih, starih in bolnih? Poleg resničnih fizičnih mostov čez Ljubljano so nam potrebne tudi povezave in skrb za ljudi, ki jih njihova eksistenca v krhkosti in odvisnosti upravičeno skrbi do dna globin bivanja. Tudi to so nove poti in povezave ...

Hiša hospic. Mesto Ljubljana je v pogledu udobja in prostornosti poskrbelo za eno najmodernejših zdravstveno-socialnih ustanov. Prav začudenja vredno in vse pohvale ob tem, da je tako čudovita stavba, polna toplote ob uporabi naravnih materialov, načrtovana oskrbi ljudem ob napredovali neozdravljivi bolezni. Ljubljana že dolgo premore skupino strokovnih delavcev in prostovoljcev, ki svoje tiho delo snujejo okrog ljudi v sicer telesno šibkem času napredovale bolezni, a duhovno bogatem svetišču sprememb v spoznanjih in rasti.

Ljubljanka zgodnjih sedemdesetih let, bolnica, ki smo jo v naši bolnišnici na Golniku navduševali, da izbere Hišo hospic, ko bi jo odpustili iz bolnišnice, je bila najprej zelo skeptična. Nekaj njenih zaporednih povratkov v bolnišnico jo je prepričevalo, da sama ne bo več zmogla živeti na svojem domu sredi Ljubljane, celo navkljub številnim sosedom okrog in okrog, pod in nad njo v bloku ne. Poznali smo jo kot tiho, resno, prestrašeno. Tudi dolgo bivanje pri nas niti mnogi pogovori in obiski psihologinje ne niso zares sprostili. Vsekakor je bila v svoji situaciji neozdravljive bolezni upravičeno zaskrbljena. Na naša vprašanja je odgovarjala kratko, vedno le v istem tonu, brez spremembe mimike obraza. Kam bo šla po odpustu iz bolnišnice? To je bila njena največja skrb. Ljubljanci zelo težko hitro najdejo mesto v domovih starejših občanov.

Ko se je po več pogovorih odločila za Hišo hospic, jo je pri nas obiskala hospičeva medicinska sestra, da sta se spoznali. Odgovorila ji je na najrazličnejša vprašanja. Naenkrat smo našo bolnico spoznali v novem počutju: prvič smo jo videli s tistim »Monalizizim« nasmeškom, ki je izdajal, da je pomirjena, sproščena in na nek način celo srečna. Spregovorila je v vedrejših tonih, zanimala se je za vsakdanje reči, ki so ji bile pred tem v njeni depresivni ujetosti odveč. Izvedela je, da bo odšla v hišo prijaznih strokovnjakov, ki se pozanimajo za svoje nove stanovalce, ki se povežejo s človeško toplino in so zastavili ogromno svojega truda za vzpostavitev hiše, da bo čas za marsikatero Ljubljanko ob neozdravljivi bolezni dostojen. Celotno več, da bo kakovosten, napolnjen z vrednim življenjem, kolikor ga bodo želeli in zmogli, ob tem pa bo po potrebi strokovna zdravstvena in psihosocialna pomoč tudi takoj na voljo.

Na drugi strani Ljubljane in čez Grajski hrib so pravkar za bolnike pripravljeni še drugi novi prostori. V nekdanji Pediatrični kliniki je bolnikom, ki potrebujejo časno podporo v negi, preden se vrnejo domov, namenjena negovalna bolnišnica.

Kar smo v našem glavnem mestu najprej spustili v našem prilagajanju starajoči se populaciji, vedno več kroničnim boleznim, prezaposlenosti družinskih članov, se je končno uresničilo. Ljubljana je zgledno opravila svoj del: poskrbela je za čudovito Hišo hospic, podprla je tudi prenovi prostorov za negovalno bolnišnico. Na vrsti smo ljudje. Seveda strokovnjaki, a ne le ti. Ljubljanci smo na potezi, da se podpiranje zadovoljevanja potreb starajočih in naš čas staranja, ki nas tudi čaka, udomači v naših mislih.

Povrh vsega ob nesebičnih dejanjih drugim sploh ne moremo ostati brez darov ob tem. V naših prioritetah naj postane iskrena in pristna ljubeznivost na prvem mestu. Potem je ime našega mesta upravičeno.

Dr. Urška Lunder

Kultura sožitja

28

Transgeneracije in gledališki festival Vizije. Predstava Strup, je bila proglašena tudi za najboljšo predstavo na Transgeneracijah 2009.

Načrti za leto 2011

V tekočem šolskem letu v DIC-u na podlagi iniciative in v okviru projekta BITI poteka ena od internih kampanj, poimenovana » Moja soba, moj prag - moj dom in svet «. Namen kampanje je spodbuditi kvaliteto sobivanja v skupnosti. Skrb in odgovornost za odnose ter bivanjski ambience se začne v lastni sobi, nadaljuje pa se v domu in okolju, ki ga obdaja.

Lani poleti so se v DIC-u lotili tudi načrtnega urejanja bližnje okolice doma ter funkcionalnega zemljišča, ki ga obdaja. Delavci doma so se odrekli parkiranju neposredno pred vhodom v stavbo B doma in povečali zelene površine ob njej. Osrednja stavba, v kateri biva večina naših dijakov, je tako pridobila dvorišče, pri katerega funkcionalni ureditvi in osmišljanju vključujejo dijake.

V letu 2011 je načrtovano postavitev kolesarstva, kaj število dijakov, ki uporabljajo samo prevozno sredstvo, mladih, v kateri bodo sodelovali partnerji iz predhodnega projekta iz Istanbula, Mostarja in Novega Sada. V projektu v obliki različnih delavnic (video, glasno-gledališka delavnica in delavnica za popravila in izdelavo koles) namenjajo raziskovati povezavo med medčloveškimi odnosi (medkulturni dialog) in skrbjo za okolje ter odgovorno obnovo in skupnosti.

Partnerske organizacije bodo z dokumentarnim videom predstavile povezavo med ekološko in (s)obnavljajočo kulturo v lastni sredini, v omejenih delavnicah v času izmenjave pa bodo to temo skozi primerjavo in s pogledom od zunaj raziskovali v DIC-u ter jo razširili tudi na širšo lokalno skupnost - Mestno občino Ljubljana.

Mednarodna razsežnost projekta

V letu 2011 v DIC-u načrtujejo razširitev projekta tudi na mednarodni ravni. Ta bo potekala v obliki izmenjave mladih, v kateri bodo sodelovali partnerji iz predhodnega projekta iz Istanbula, Mostarja in Novega Sada. V projektu v obliki različnih delavnic (video, glasno-gledališka delavnica in delavnica za popravila in izdelavo koles) namenjajo raziskovati povezavo med medčloveškimi odnosi (medkulturni dialog) in skrbjo za okolje ter odgovorno obnovo in skupnosti.

Partnerske organizacije bodo z dokumentarnim videom predstavile povezavo med ekološko in (s)obnavljajočo kulturo v lastni sredini, v omejenih delavnicah v času izmenjave pa bodo to temo skozi primerjavo in s pogledom od zunaj raziskovali v DIC-u ter jo razširili tudi na širšo lokalno skupnost - Mestno občino Ljubljana.

Za več informacij:
DIC – Dijaški dom Ivana Cankarja: <http://www.dic.si/>
KUD POZITIV, projekt BITI: <http://www.pozitiv.si/biti/>

Dr. Brigita Jamnik

JP Vodovod-Kanalizacija se z izdajo zloženke Ali znam varčevati z vodo? in s kvizom na svojem spletnem mestu pridružuje vsem tistim organizacijam in posameznikom, ki upravičeno opozarjajo, da je čista pitna voda dragocen in omejen vir, s katerim moramo ravnati odgovorno in varčno tudi v našem vsakdanjem življenju in pri vsakdanjih opravilih. JP Vodovod-Kanalizacija s spodbujanjem k varčevanju z vodo uresničuje svojo vlogo okoljsko odgovornega podjetja, ki namenja veliko pozornost zaščiti virov pitne vode, zavzema pa se tudi za širše ohranjanje okolja. Kot upravljavci vodovodnega sistema se močno zavedamo, da čisti vodni viri niso neusahljivi in zato spodbujamo odgovoren odnos do vode in njeno varčno rabo ter tako posredno zmanjšujemo tveganja v obsevih pitne vode.

Znam varčevati z vodo? in s kvizom na svojem spletnem mestu www.vo-ka.si pripravili poučen, a hkrati zabaven kviz z naslovom Ali znam varčevati z vodo? , ki prek vprašanj, prilagojenih tako odraslim kot tudi mlajši populaciji, spodbuja k razmišljanju o vodi kot omejeni dobrini in opozarja, da z vodo pogosto po nepotrebnem porabimo razpisno in tako škodujemo okolju. Z namerno osupljivimi podatki o porabi vode želimo pritegniti pozornost reševalcev kviza in jih popeljati do informacij o porabi vode, o katerih v našem vsakdanu sploh ne razmišljamo oziroma jih ne zaznavamo kot problem.

Tudi vas vabimo, da rešite kviz. Med izpolnjevanjem kviza boste med drugim izvedeli, da lahko prihranite do 40 litrov vode, če med umivanjem zob zaprete pipo, da lahko izgubite 50 litrov ali še več vode na dan, če voda kaplja iz netesne pipe, in da lahko privarčujete za manjši bazen vode, če vodo zaprete vsakič, ko je ne potrebujete.

Varčevanju z vodo pa smo namenili tudi najnovejšo zloženko Ali znam varčevati z vodo ?, ki je prav tako objavljena na spletnem mestu, najdete pa jo v rubriki Informacije/Izobraževalna gradiva. Zloženka nosi isti naslov kot kviz in je zadržna v nizu informativnih zloženek, s katerimi splošno in strokovno javnost obveščamo o naših aktivnostih, predstavljamo zanimive teme in opozarjamo na okoljevarstveno problematiko. Tokratna zloženka prinaša nasvete za varčevanje z vodo pri naših vsakdanjih aktivnostih v kopalnici, pri gospodinjinskih opravilih, na vrtu, pa tudi drugje.

Zloženka morda res navaja katerega od nasvetov za varčevanje z vodo, o katerem danes pogosto slišimo, na primer o tem, da med umivanjem zob zapiramo pipo. Morda pa boste med nasveti našli tudi kakšnega povsem novega, za katerega so sicer vedele že naše babice, a se je skozi leta nanj pozabilo, kot je na primer ta, da privarčujemo vodo, če zelenjavo in sadje operemo v skledi z vodo, in ne pod tekočo vodo iz pipe. Prav tako vas bo morda presenetila informacija, da porabimo manj vode, če posodo pomivamo v pomivalnem stroju, kot če jo pomivamo ročno. Prav tako koristi premislek, ali za pitje vode res potrebujemo vedno drug kozarec ali morda lahko večkrat uporabimo istega. Moškim članom družine pa je namenjen nasvet, da je v času poletne suše smiselno naravnati rezilo kosilnice na višjo raven, saj višje trave ščitijo korenine pred izsušitvijo in zmanjšajo potrebo po zalivanju.

Da ne bi bili slabe volje ob prejemu računa za porabljeno vodo, je koristno redno spremljati porabo vode na merilnem mestu, saj morda na ta način še pravočasno odkrijemo skrito napako na vodovodnem omrežju, ki je v lasti lastnika in ne spada v javni vodovodni sistem.

Prav tako svetujemo, da se vsi člani družine, tudi mlajši, naučijo zapreti glavni vodovodni ventil v hiši ali stanovanju, da bi v primeru okvare preprečili večjo škodo oziroma nepotrebno porabo vode.

Seveda pa imamo pomembno vlogo pri varčevanju z vodo tudi upravljavci vodovodnih sistemov. Zloženka zato prikazuje tudi območja, kjer smo v obdobju 2005-2009 izvedli pomembnejše obnove vodovodnega omrežja v Ljubljani in okolici. Skupna dolžina obnovljenega vodovodnega omrežja znaša približno 53 kilometrov.

Zloženko lahko v tiskani obliki prejmete v upravni stavbi našega podjetja na Vodovodni cesti 90 v Ljubljani, naročite pa jo lahko po e-pošti na naslov voka@vo-ka.si.

